

<http://groups.yahoo.com/group/Schapekoppen/message/1513>

Notitie: GENEALOGIE VAN HOLTEN

door mevr. G.E. BREDERODE, A.J. STASSE en K.A. REUVERS

Voorwoord

In 1991 werd in Gens Nostra door de derde samensteller van deze genealogie een vraag gesteld naar de herkomst van Covert Hendriksz van Holt en zijn vrouw Maria¹.

Er kwamen enkele reacties, met gedeeltelijk al bekende gegevens en enkele aanvullingen hierop. Een concreet antwoord op de vraag bleef echter uit. Wel ontstond door deze vraag het contact met de andere twee samenstellers. Gezamenlijk werd een genealogie opgebouwd, die hier gepresenteerd wordt. Exact één dag na het insturen van de genealogie kwam er (vier jaar later!) toch een zeer waardevol² antwoord op de vraag. Mevrouw Drs. H.A. de Bruijn uit Ernst maakte melding van de Cotype Brieven door Gijsbert van Rijckhuijsen samengesteld in het midden van de 18e eeuw, en aanwezig op het Gemeentearchief Leiden (fiches bij het Centraal Bureau voor Genealogie te Den Haag)³. Ook Gijsberts vader Arien van Rijckhuijsen had al genealogische belangstelling en gegevens verzameld en opgeschreven. Deze zeer waardevolle reactie maakte het mogelijk de genealogie nog enigszins te herzien, maar vooral aan te vullen met het in de genealogie zo vaak genoemde secundaire materiaal.

Gijsbert vond het blijkbaar belangrijk dat een genealogie goed opgezet moest worden. Hij formuleerde dat in zijn brieven als volgt: 'dat de nettigheyd van een Geslacht-Register hier in bestaet, dat men weet de tijd wanneer, de plaets waerso, dat ymand geboren, gedoopt, getrouwt ofte overleden is. Ten anderen de namen van d' ouders die in een Familie komen te Trouwen. Ten derden van mans-personen ook haer wapen'. Deze zinsnede haalt hij in min of meer gelijke bewoordingen telkens aan. Het is mogelijk aan hem te danken dat de familie Reuvers⁴ vanaf 1758 in de familiebijbel deze gegevens is gaan bijhouden. Ook van de familie Rosa is een familieboekje bewaard gebleven, waar Gijsbert in 1738 mee begon⁵.

Inleiding

Het hier behandelde geslacht stamt volgens Gijsbert van Rijckhuijsen uit Duitsland. Via Geldermalsen en Deil verspreidde de familie zich over de wijde omgeving, maar bleef uiteindelijk alleen voortbestaan in het Land van Arkel. De gegevens zijn verza meld tot aan de invoering van de burgerlijke stand.

De naam werd door de oudste generaties altijd als 'van Holt' gevoerd. Na ca. 1670 veranderd het in vrij korte tijd in 'van Holten'. De oudste vermelding van de naam in het geloftesignaat van Deil, waaronder Geldermalsen ressorteerde, dateert van 9 januari 1588. Hier wordt een Hanrick van Holt vermeld, maar het is onwaarschijnlijk dat het hier de stamvader betreft.⁶ Op 20 oktober 1616 is de volgende vermelding: 'Henriek Jansen van Holt', dit is wel met zekerheid de stamvader. Hij zal met zijn gezin naar Geldermalsen getrokken zijn, toen de kinderen nog klein waren. De naam van Holten duidt op een toponiem, zoals aangegeven in de Cotype Brieven.

Er is geen uitgebreid onderzoek naar de plaats van herkomst gedaan. Er zijn in Duitsland vele plaatsen aan te wijzen met de naam Holt, Holte, Holten en Olten. In de Cotype Brieven wordt zelfs een keer gesuggereerd dat de plaats van herkomst wel eens Holten in Overijssel zou kunnen zijn. Op 29 oktober 1747 schrijft vader van Rijck-

Gens Nostra 54 (I 999) 135

huijsen aan zijn zoon: 'Ik ben deze soomer eerst te weeten gekomen, dat Holten leijt 4 uren booven Deventer. So Balgoijen seijt: heeft het zijn naem wel, is een Dorp leijt tussen twee bergen, daer veel gepasseer is en doortogt. Ik heb mijn moeder wel horen zeggen, dat haer vader's vader daer van daen was en tot Geldermalsen was neergezet ten teijde oorlog sijnde met den Koning van Spangien circa 200 jaren geleden. Deze verklaring wordt bevestigd in 'Geschiedenis van Overijssel' Hierin is op pag. 124 en 125 informatie over de slechte toestanden terug te vinden. Uit de omslag tot onderhoud der garnizoenen te Deventer in september 1587 blijkt dat ook- 'behalve nog andere plaatsen als Heino, Wijhe, Olst, Bathmen en Holten, achter welke slechts Memorie staat, soo niemant daer en woont'.

Naamgenoten werden in de ruime omgeving aangetroffen. In de 16e eeuw te Ophemert. Wijk bij Duurstede en Culemborg (ook met de voornaam Hendrik die hier in de eerste generatie ook verschijnt), in de 17e en 18e eeuw in veel meer dorpen. Met name in Veenendaal komt een omvangrijk geslacht Van Holten voor, stammend uit Amerongen. Van enige verwantschap van al deze geslachten is nog niets gebleken. Verwantschap lijkt vrijwel uitgesloten.

De gegevens die over de familie in de Cotype Brieven te vinden zijn zullen niet in zijn geheel weergegeven worden, omdat ze enerzijds veel te uitgebreid zijn, anderzijds automatisch al in de genealogie vermeld worden. In het 'Geslachtsregister van Holten' zijn gegevens te vinden die al door Arien van Rijckhuijsen moeten zijn opgeschreven 8

Hij beschrijft hoe zijn grootvader uit Duitsland gekomen is en hoe deze zijn grootmoeder schaakte. Dit verhaal volgt hierna evenals het kleurrijke verhaal van de begrafenis van zijn grootmoeder die ongetwijfeld een enorme indruk op de toen 10-jarige Arien gemaakt zal hebben.

'Nu sal ik op halen van myn Moeders Vader, wiens Naam was Covert Hendricksz van Holten, hij was uit Duijtslandt om t gelooff moeten vlugten, uit een Stadt of Sterkte die Holt of Holten hief.

Hij was in zijn jeugt een Kleermaker van zijn Ambagt, en tot Herwijnen zig ter neder zettende krijgt Aldaer behagen in een Dogter uit het Stam-Huijs Roosa, Mariken Aeldertsdr. Roosa, suster van Geurt Aeldertsz. Roosa.

Deze Mariken op een tijd zijnde spinnen bij een Buur daar tegen over, spraken met malkanderen af op wat wijze, zij met hun beijde zouden kunnen doorgaen Na overleg van zaken wiert goed gevonden, dat Mariken des Nagts door het venster soude klimmen of Ne'er laten, en daer lutjden bestelt zijnde die tot getuijgen waren. Dat hij haar niet had weggevoert, maar Hij met haer was mede gegaen. Dit geval ter ooren van haare ouders gekomen zijnde hoorden zeer nieuw toe, waar haar Dogter na toe was, men meende dat zij verongelukt was. maer doen men hoorde dat Covert ook weg was, kon men denken dat met haar beijde weg waren. Eijndelijk

de ouders wisten waer haar Dogter was.nam.te Deijll. Alwaar door ´t tussen sprekenv and en Heer Richter Holl, en ande-re daer zijnde vrienden, de Questie tussen ouders en kint, in der minne beslist, en toegestaeyn wiert dat Zijl, zamen zouden trouwen onder die mits van geen Kleermaker te blijven, waer door hij Covert door grote voorspraeck van de vrienden tot School-bedienaer van Geldermalsen wierf aengenomen.

So dat Govert Hendriksz van Holten op den1630 te Deijl getrouwt is met Marike Aeldersdr. Roosa

En hebben zamen verweckt vijff sonen en twee dogters, waer Aeltjen Govertsdr van Holten, zijnde mijn Moeder d´outste was

´De voornoemde Covert Hendriks van Holten, wierf daer na beroepen tot schoolmeester en secretaris van Deyll en is aldaer gaan wonen op de 7 October 1640. Hij is hier overleden intjaer 1670 of 1671´

´De voornoemde Mariken Aeldertsdr Roosa ging na haar Mans dootd weer te Herwijnen wonen onversogt aan haar kinderen als zij kwam te sterven, dat zij dan tot Deijll bij haar Man moest begraven worden, ´t welk na dat ze overleden was door haar kinderen op den 23.julij 1681 is volbragt.

Ik Arien van Rijckhuijsen, doemaels een jongen van 10. jaren oud zijnde, en met de vrienden op den wagen zat, om het lijck tot Deijll te brengen, tot Hellouw komende liepen de Poerden voor de Smit op deKaa], also dat de wagen vol vrienden zijnde, om ver viel, dog niemand beschadigt, Eijsbrand Fockert reed den wagen, en door het lang onderweeg zijn hadden de Draggers wat moeten wagten, hadden maal-kanderen ondertussen eens toegebrog. Doen ze het lijck in de Aerde lieten zoeken viel een of twee Draggers meede in ´t Graft. Dient voor Memorie.´

De gegevens kloppen niet altijd geheel met de werkelijkheid. Covert Hendricksz van Holt is kort voor 6 februari 1674 overleden, terwijl Arien opgeeft ca 1671. Ook vermeld hij dat er vijf zonen zijn, waarbij hij wel aantekent dat hij niets weet van de vijfde zoon. Gezien de boedelscheiding zijn er zes kinderen geweest, hoewel er uiteraard nog een jong overleden zoon geweest kan zijn.

Ook voert Gijsbert van Rijckhuijsen in 1745 correspondentie met ´Hendrik van Rangelroyen, huurkoetsier in ´s-Hage´, die beweert dat zijn grootmoeder een Geertruid Goverts van Holten was en te Driel gehuwd met Aert Faesz van Rangelroyen. Gijsbert twijfelt aan de juistheid en laat dat verder in het midden. Blijkbaar wist Hendrik het ook niet meer precies, want een dochter van Metje Goverts van Holten was met Aert Faesz van Rangelrooy gehuwd

Gens Nostra 54 (1999)

Kind van Hendrick Jansz:

I. [zeker] Govert Hendriksz (Zie 416)

834 [zeker] Al(d)ert Gijsberts (Rosa), geboren omstreeks 1580. Al(d)ert is overleden omstreeks 1614, ongeveer 34 jaar oud.

Notitie bij Al(d)ert: A-III-a AL(D)ERT GIJSBERTS (ROSA), bc 1580-84 of Herwijnen, d betw 10 Aug 1613 and 9 Aug 1614, s/o A-II-a; m prob bef 1606 to

METKEN WALRAVENS DR, bc 1582-85 of Herwijnen, d aft 4 Dec 1645, d/o A-II-b.
Found on the Herwijnen church membership list of 25 Dec 1612, with his wife Metken.

From an extract of the register of manslaughters dated 1615 in the Benches of Tuil and Deil it is learned that Alart Ghijsbertssen in Herwijnen was struck down by one called Jan Eelissen. (Archive Provincial Court of GL, no. 4830. Transcribed and translated by Peter Nouwt.) A thorough search for any records that might shed more light on this case was preformed by Mr. Nouwt without success. During the course of that search certain records were found which shed some light on the dates between which Alart d: On 10 Aug 1613 a note mentions that there is a legal action [pending] between Dirck van Huesden and Alart Ghijsbertssen. (Judicial Archive of Tuil, no. 7, fol. 77vso.) "Alart Ghijsbertssen or his heirs, having resisted six times the legal seizure (of his property) by Dirck Roloffssen and Gheerit van Boltholen, have been fined on 9 Aug 1614 six 'double alderman's guilders', or 13 1/2 guilders." (Archive Provincial Audi-office of GL, no. 5522, fol. 8.)

For a story about two Roosas and a bet click here.

From this marriage:

1 ELISABETH ROSA, bc 1607, d bef 10 Nov 1680; m JACOB GROENEN, bc 1605.
An A. Groenen was a co-signer on the marriage contract of his brother-in-law, Geurt Alerts z on 3 Jun 1638. (Van Rijckhuijsen MSS, Archive of Leijden, transcribed by Engel Roza)

They had no children and devised their property to the one who lived the longest, and while Groenen d first his wife then devised her property to her niece METJE GEURTS ROSA; they had the fame of being very rich. (Treffers, E.W., "Geslacht Boom der familie Roosa", Gens Nostra, 1982.)

2 CORNELIS ROSA, bc 1609.

3 MARIA (Mariken) ALDERTS ROSA, bc 1611 of Herwijnen, follows A-IV-a.

4 GEURT ALERTSEN ROSA, bc 1614 of Herwijnen, follows A-IV-b.

Metken m 26 Feb 1615 at Herwijnen to (2) OTTO HARBERENS, bc 1585 of Herwijnen, follows A-III-ab.

<http://members.cox.net/leewise/d65.htm>

Maria Roosa⁽²⁸⁾ died on 23 JUL 1681 in Deyl, Holland. She was born in Gelderland, Holland. She's listed as the daughter of Aeldert Roosa who married Metje Gysbrechtsdr de Roos. Married in Deyl 1630 to a German tailor, Govert Hendricks van Holton. After his marriage, he was first assistant schoolmaster, later schoolmaster and secretary of Deyl where he died 1670-71. Parents: [Heyman Guysbert](#) and [Metie Gysbertsor De Roos](#)